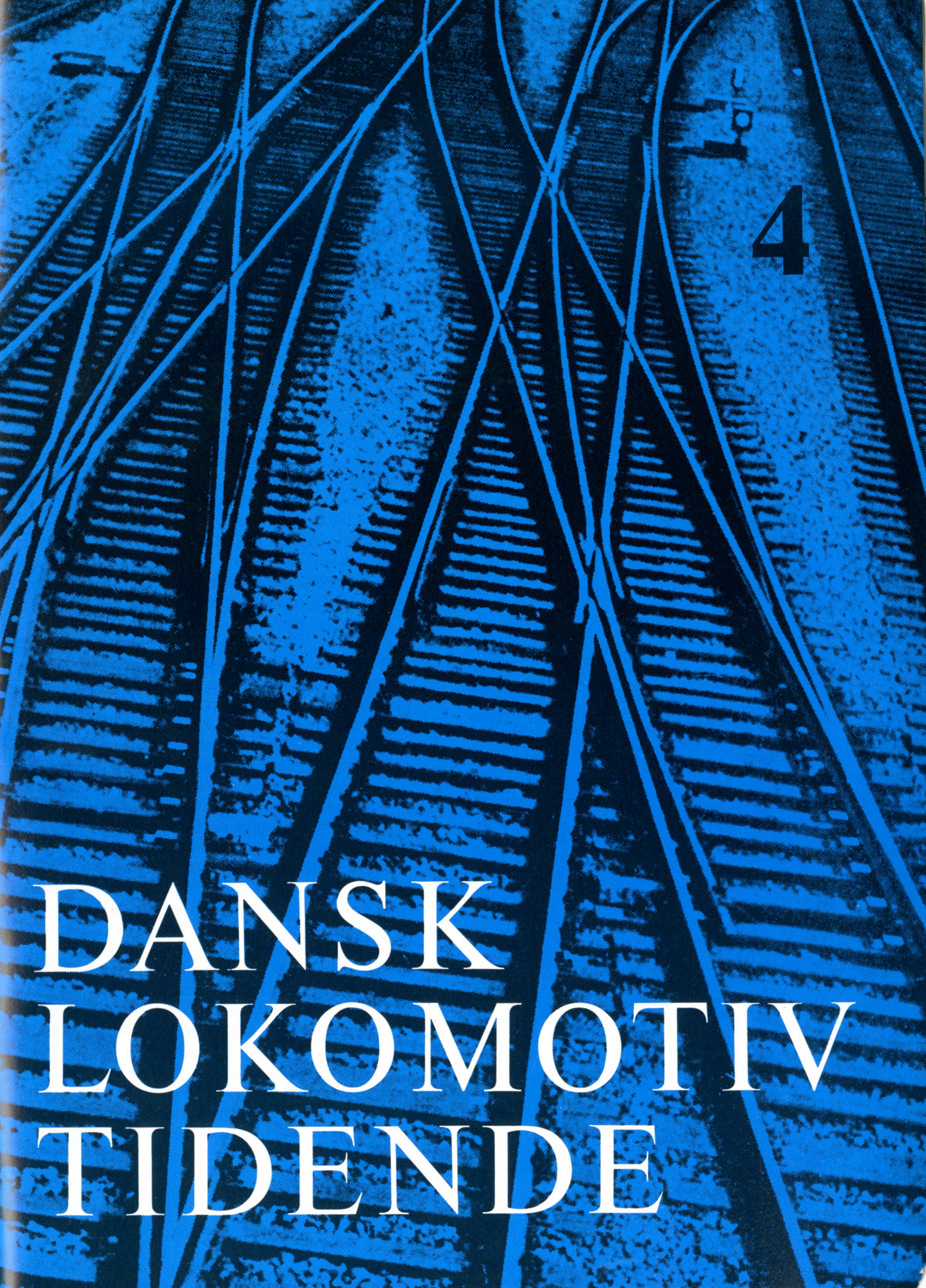

4

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

DANSK LOKOMOTIV TIDENDE

10. APRIL 1974 - 74. ÅRGANG

4

Indhold:

Midtvejsforhandling	2
Lov om godstransport for motorkøretøjer	3
Emolumenter	3
Løn og pension 1. april 1974	4
Aktuelle boligproblemer	8
Behovet for u-landshjælp	12
Kampen mod pengeforringelsen	14
Arbejds miljøgruppen af 1972	16
Personalia	18
DJT	19

Redaktører:

E. Greve Petersen
(ansvarshavende)
K. B. Knudsen

Redaktion og ekspedition:
Hellerupvej 44, Hellerup.
Telefon Hell. (01 43) 7269.

Kontortid 9-16.
Lørdag lukket.

Frederiksberg Bogtrykkeri
Howitzvej 49.

Den måde tjenestemændenes dyrtidsreguleringsordning er opbygget på giver i nogen grad dækning for efterslæb i forhold til lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Med lønforliget i midten af april 1973 fik tjenestemændene imidlertid tilsagn om, at der til april 1974 kunne optages forhandling om evt. forhøjelse af lønningerne på grundlag af det beregnede efterslæb. Nu har Tjenestemændenes Fællesudvalg haft en forhandling med finansminister Anders Andersen med ønske om kompensation for et beregnet efterslæb på ca. 3 pct. Forhandlingen endte resultatløs med hensyn til øjeblikkelig dækning i lønningerne, som herefter må indgå i overenskomstforhandlingerne i foråret 1975. Selvom det ikke var muligt at opnå almindelig lønjustering, så gav finansministeren tilsagn om, at der 1. april 1975 kan foretages opretning af lønstruktur og omklassificering med indtil 30 mill. kr. på årsbasis, ligesom der med virkning fra december 1974 vil blive foretaget forhøjelser af betalingen for nattjeneste, søn- og helligdagsarbejde m.v., ligeledes for et beløb på 30 mill. kr. på årsbasis.

Efter forhandlingerne mellem finansministeren og Tjenestemændenes Fællesudvalg meddeles, at der var opnået enighed om følgende:

1. I tiden indtil 1. april 1975 vil Tjenestemændenes Fællesudvalg sammen med finansministeriet gennemgå klassificeringen af stillingsgrupper med henblik på fra denne dato inden for en samlet ramme af 30 mill. kr. årlig at foretage opretninger af lønstrukturen på områder, hvor udviklingen i det omgivende samfund eller ændret ansvarsfordeling m.v. i overensstemmelse med de i tjenestemandskommissionen af 1965 opstillede forudsætninger har gjort en sådan opretning ønskelig.
2. På tilsvarende måde vil en mellem parterne nedsat arbejdsgruppe, som behandler spørgsmål i forbindelse med den nedsættelse af arbejdstiden til 40 timer ugentlig, som er aftalt med virkning fra december 1974, inden for en ramme af 30 mill. kr. årlig foretage opretning af betaling for nattjeneste, søn- og helligdagsarbejde m.v.

Endvidere er tiltrådt forbedringer i time- og dagpengeordningen medens kørselsgodtgørelse til bil er forhøjet fra 30 øre til 45 øre pr. km og fra 66 til 70 øre pr. km.

Lov om godstransport med motorkøretøjer

Lov om godstransport med motor-
køretøjer, som trådte i kraft den 1.
juli 1973, får ifølge ministeren for
offentlige arbejders bestemmelse
virkning fra den 1. april 1974.

Dette betyder, at vognmands-
kørsel med lastvogne over 6 tons
tilladt totalvægt samt fragtmands-
kørsel uanset køretøjets størrelse
efter denne dato kun lovligt kan ud-
føres, dersom vejtransportrådet
har udstedt tilladelse hertil. Der
kræves en tilladelse til hvert køre-
tøj. Desuden skal samtlige firmakø-
retøjer være anmeldt til et motor-
kontor, og registreringsattesten
skal være forsynet med motorkon-
torets påtegning om anmeldelsen.
Alle vogne, der er omfattet af lo-
ven, skal være forsynet med et sær-
skilt skilt, der udleveres sammen
med tilladelsen eller i forbindelse
med anmeldelsen, ligesom navnet
på køretøjets ejer skal være påført
dette i overensstemmelse med de
nærmere forskrifter herfor.

Formålet med loven har især væ-
ret at skabe en rimelig balance mel-
lem udbud og efterspørgsel inden
for vognmandserhvervet og der-
med bidrage til udviklingen af
sunde konkurrencevilkår for er-
hvervets udøvere samt til en ratio-
nel fordeling af transportopgaverne
mellem de forskellige transportmid-
ler. Man vil endvidere prøve at sik-
re, at erhvervets udøvere opfylder
de krav til faglige og økonomiske
kvalifikationer, som bør stilles til
en forsvarlig udøvelse af vogn-
mandsvirksomhed.

Emolu- menter 1. april 1974

Rettelses-
blad til
lommebogen
side 141

Emolumenter

Ydelsens art		1.-22. lrm.	Fra og med 29. dag
Timepenge		2,70	1,80
Fulde dagpenge		54,00	—
Tilleg for 1.-4. dag		2,55	—
Nedsatte dagpenge		—	36,00
Hotel- dispositionsbeløb	København	107,00	71,00
	Øvrige land	72,00	48,00
Natophold uden dokumentation	Først godtgørelse	49,50	—
	Nedsat godtgørelse	—	33,00
Kørepenge		2,00 ^a	—
Rangergodtgørelse		1,00 ^a	—
Natpenge	Kl. 17-22	3,80	—
	Kl. 22-6	6,20	—
For tjeneste på grundlovsdag fra kl. 12. juleaftensdag kl. 14 og lørdag fra kl. 14 til søndag kl. 24 samt skæve helligdage 0-24		7,25	—
For mere end 3-delt tjeneste		3,54	—
For delt tjeneste udov. 12. time		1,70	—

^a 21. lrm.
undtaget

Kørepengebeløbet er ikke regule-
ret, idet der først skal indgås en af-
tale herom. Beregningsgrundlaget
forventes ændret.

Efter et foreliggende udkast skal
udgangspunktet for beregning være
et grundbeløb, som derefter regule-
res i takt med dyrtidsreguleringen.

Løn

I henhold til aftalen af 2. maj 1973 mellem økonomi- og budgetministeren og tjenestemændenes centralorganisationer om justering af tjenestemandslønninger m.v. udgør årslønnen (jfr. aftalens § 1) samt stedtillæg og det almindelige, ikke-pensionsgivende tillæg (jfr. aftalens § 4) fra 1. april 1974 de i bilag 2.3 til aftalen anførte beløb, medens det almindelige, uregulerede pensionsgivende tillæg i henhold til aftalens § 6 fra samme dato udgør 2760 kr. årlig.

Som følge af stigningen i reguleringspristallet for januar 1974 til 128,5 fastsættes dyrtidstillægget i medfør af aftalens § 12 med virkning fra 1. april 1974 til 27 pct. af de i nævnte bilag 2.3 anførte løndelev.

I henhold til aftalens § 9 forhøjes det midlertidige tillæg til generelle og særlige tillæg fra 1. april 1974 til 67 pct. Med virkning fra samme dato forhøjes dyrtidstillægget til disse tillæg med 31,5 pct. til i alt 344,9 pct.

Det midlertidige tillæg og dyrtidstillægget til finanslovhonorarer udgør fra nævnte dato ligeledes henholdsvis 67 pct. og 344,9 pct.

Dyrtidstillægget til pensioner og ventepenge udgør fra 1. april 1974 i henhold til § 27, stk. 1, i lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspensioner, sammenholdt med § 3 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., 27 pct.

Endvidere ydes der dyrtidstillæg med 27 pct. til supplementsunderstøttelser, pensionslignende understøttelser samt understøttelser efter satserne i økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 26. januar 1972.

Samtidig bemærkes, at personlige tillæg, som ydes i henhold til §§

39, 40 og 42 i lønnings- og klassificeringsloven af 18. juni 1969 skal yderligere nedsættes, jfr. økonomi- og budgetministeriets cirkulæreskrivelse af 4. maj 1973 (j.nr. 1.L. 477/73) vedrørende justering af tjenestemandslønninger m.v. I henhold til retningslinier, der tidligere er fastsat efter forhandling med tjenestemændenes centralorganisationer, nedsættes personlige tillæg i henhold til § 39, stk. 2, §§ 40 og 42 med virkning fra 1. april 1974 med 1,5 pct. af den for marts 1974 udbetalte bruttoløn. I øvrigt henvises til de vejledende bemærkninger i cirkulæreskrivelse af 27. april 1971 fra ministeriet for statens lønnings- og pensionsvæsen (j.nr. 1.L. 350/71), herunder bemærkninger vedrørende eventuelle personlige tillæg i henhold til lønnings- og klassificeringslovens § 39, stk. 1. Der vil senere fremkomme meddelelse om nedsættelsen pr. 1. oktober 1974.

Pension

Som følge af den mellem økonomi- og budgetministeren og tjenestemændenes centralorganisationer indgåede aftale af 2. maj 1973 om justering af tjenestemandslønninger m.v. vil der med virkning fra 1. april 1974 i overensstemmelse med principperne i § 27, stk. 2, i lov nr. 292 af 18. juni 1969 om tjenestemandspension, sammenholdt med § 3 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., være at foretage følgende forhøjelser af pensioner m.v. fra staten, folkeskolen og folkekirken:

1) Under hensyn til, at den gældende lønskala forhøjes således, at årslønnen på 1. skalatrin med virkning fra 1. april 1974 ændres fra 25.350 kr. til 25.700 kr., forhøjes pensioner, der er ydet efter kapitel

2-5 i lov om tjenestemandspension eller omregnet efter lov om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., efterindtægt efter kapitel 6 i lov om tjenestemandspension samt ventepenge, rådighedsløn i henhold til § 32 i tjenestemandsløven og pensionslignende understøttelser således:

Det pr. 1. marts 1974 udbetalte grundbeløb, d.v.s. det beløb, hvoraf der er beregnet dyrtidstillæg, forhøjes med 1,38 pct.

2) Endvidere kommer på samme baggrund nedennævnte forhøjede beløbssatser til anvendelse ved fastsættelse af pensioner i henhold til lov om tjenestemandspension, der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1974:

- a) Egenpensionens basisbeløb i henhold til lovens § 6, stk. 1, forhøjes fra 152,10 kr. til 154,20 kr.
- b) Ægtefællepensionens basisbeløb i henhold til lovens § 12, stk. 1, forhøjes fra 91,89 kr. til 93,16 kr.
- c) Beløbsgrænserne i lovens §§ 5 og 6 forhøjes således:
144.170 kr. forhøjes til 146.160 kr.
50.700 kr. forhøjes til 51.400 kr.
50.701 kr. forhøjes til 51.401 kr.
- d) De i lovens § 15, stk. 1, angivne satser for børnepensionstillæg og børnepension på 3.406,23 kr. og 6.812,46 kr. forhøjes til henholdsvis 3.453,24 kr. og 6.906,48 kr.
- e) Pensionstillæg i henhold til lovens § 38, stk. 1, forhøjes fra 52,29 kr. til 53,01 kr.
- 3) Der ydes – jfr. kapitel 3 i den forannævnte aftale af 2. maj 1973 – med virkning fra 1. april 1974 et ureguleret tillæg – der udbetales månedlig og forud sammen med

den øvrige efterlønsydelse – til pensioner m.v. efter følgende retningslinjer:

a) *Egenpensioner, der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1974:*

Tillægget udgør, når lønnen på det ved afskedigelsen opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg, men exclusive almindeligt, ureguleret pensionsgivende tillæg i henhold til kapitel 3 i den forannævnte aftale af 2. maj 1973, ikke overstiger 51.400 kr. årlig, for hvert års pensionsalder, som er lagt til grund ved pensionens beregning, 41,40 kr. årlig.

Når lønnen på det ved afskedigelsen opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg, men exclusive almindeligt, ureguleret pensionsgivende tillæg, overstiger 51.400 kr. årligt, udgør tillægget for hvert års pensionsalder, som er lagt til grund ved pensionens beregning, 33,12 kr. årlig.

Såfremt en tjenestemand afskediges med pension, der er nedsat i henhold til § 6, stk. 2, i lov om tjenestemandspension, jfr. § 29 i lønnings- og klassificeringsloven, nedsættes det forannævnte tillæg med en tilsvarende procent.

b) *Ægtefællepensioner i henhold til lov om tjenestemandspension, der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1974:*

Tillægget udgør $\frac{2}{3}$ af tillægget til egenpension.

Såfremt den afdøde tjenestemand var afskediget med pension inden 1. april 1974, fastsættes tillægget til ægtefællepensionen under hensyn til, om lønnen på det ved afskedigelsen opnåede løntrin, forøget med eventuelt personligt pensionsgivende tillæg, efter de fra 1. april 1974 gældende satser overstiger 51.400 kr. årlig eller ikke.

I tilfælde af, at ægtefællepensionen nedsættes i henhold til § 12, stk. 4, i lov om tjenestemandspension, finder der en tilsvarende nedsættelse sted af tillægget.

Ved deling af ægtefællepension mellem to eller flere berettigede i medfør af lov nr. 102 af 14. marts 1941 om bevarelse af enkepensionsret ved separation og skilsmisse med senere ændringer sker der en tilsvarende deling af tillægget til ægtefællepension.

c) *Enkepensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1974:*

Tillægget udgør, når grundpensionen efter de fra 1. april 1974 gældende satser, jfr. nærværende cirkulæres punkt 1, ikke overstiger 25.990 kr. årlig, for hvert års omregnet pensionsalder, jfr. § 8 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v., 27,60 kr. årlig.

Når grundpensionen efter de fra 1. april 1974 gældende satser overstiger 25.990 kr. årlig, udgør tillægget for hvert års omregnet pensionsalder 22,08 kr. årlig.

Ved deling af enkepension i medfør af lov nr. 102 af 14. marts 1941 med senere ændringer forholdes der med hensyn til tillægget til enkepension i overensstemmelse med det i nærværende cirkulære under punkt 3, litra b), sidste afsnit, anførte.

d) *Pensioner i henhold til lov om tjenestemandspension eller efter tidligere tjenestemandsløve m.v., som ydes fra tiden før 1. april 1974:*

For så vidt angår egenpensioner, hvortil der før 1. april 1974 er ydet tillæg på grundlag af satsen på 27,00 kr. årlig, fastsættes tillægget fra 1. april 1974 på grundlag af en sats på 41,40 kr. årlig for hvert års pensions-

alder, som i henhold til lov om tjenestemandspension er lagt til grund ved pensionens beregning, respektive – med hensyn til pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v. – for hvert års omregnet pensionsalder, jfr. § 8 i lov nr. 81 af 12. marts 1970 om pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v.

Såfremt der før 1. april 1974 er ydet tillæg til egenpension på grundlag af satsen på 21,60 kr. årlig, fastsættes tillægget fra 1. april 1974 på grundlag af en sats på 33,12 kr. årlig for hvert års pensionsalder, som i henhold til lov om tjenestemandspension er lagt til grund ved pensionens beregning, respektive – med hensyn til pensioner efter tidligere tjenestemandsløve m.v. – for hvert års omregnet pensionsalder.

Med hensyn til ægtefællepensioner og enkepensioner, hvortil der før 1. april 1974 er ydet tillæg på grundlag af satsen på 18,00 kr. årlig, fastsættes tillægget fra 1. april 1974 på grundlag af en sats på 27,60 kr. årlig for hvert års pensionsalder, respektive omregnet pensionsalder.

Såfremt der før 1. april 1974 er ydet tillæg til ægtefællepension eller enkepension på grundlag af satsen på 14,40 kr. årlig, fastsættes tillægget fra 1. april 1974 på grundlag af en sats på 22,08 kr. årlig for hvert års pensionsalder, respektive omregnet pensionsalder.

e) *Børnepensionstillæg og børnepensioner:*

Der ydes til børnepensionstillæg og børnepensioner efter lov om tjenestemandspension eller tidligere tjenestemandsløve m.v., som udbetales fra tiden før 1. april 1974 eller første gang kommer til udbetaling i tiden efter 1. april 1974, et ureguleret tillæg på 220,80 kr. årlig for hvert børnepensionstillæg eller børnepension.

For så vidt angår børnepensioner til forældreløse børn i henhold til lov om tjenestemandspension eller tidligere tjenstemandslove m.v. udgør tillægget dog for hver børnepension 441,60 kr. årlig.

f) *Særlige regler for visse pensioner efter civilarbejderloven af 1970 eller tidligere civilarbejderlove:*

Tillæg til pensioner efter civilarbejderloven af 1970 eller tidligere civilarbejderlove fastsættes i overensstemmelse med foranstående regler.

For så vidt angår enkepensioner efter civilarbejderloven af 1958 eller tidligere civilarbejderlove, der udbetales første gang i tiden efter 1. april 1974, andrager beløbsgrænsen for grundpensionen, jfr. nærværende cirkulæres punkt 3, litra c), dog 23.395 kr. årlig.

Det til egenpensioner og ægtefællepensioner, der fastsættes i henhold til § 6, stk. 1 og 2, i civilarbejderloven af 1970, samt efter civilarbejderloven af 1958 eller tidligere civilarbejderlove ydede tillæg ned sættes med 10 pct.

g) *Efterindtægt, ventepenge, rådhedsløn og pensionslignende understøttelser:*

Der ydes til efterindtægt af pension efter kapitel 6 i lov om tjenestemandspension tillæg i overensstemmelse med foranstående regler.

Til efterindtægt af lønning i henhold til kapitel 6 i lov om tjenestemandspension ydes der fra 1. april 1974 et tillæg på 2.760 kr. årlig.

Der ydes til rådighedsløn i henhold til § 32 i tjenestemandsløven fra 1. april 1974 et tillæg på 2.760 kr. årlig.

For så vidt angår ventepenge udgør tillægget fra 1. april 1974 i de første 3 måneder af ventepengepe-

Tvungen opsparing

Bruttoopsparing

Fra 1. april 1974 skal tjenestemænd, der lønnes efter skalatrin 26 og derved opspare 6% af den for skalatrinet gældende grundsats excl. dyrtidstillæg. Beløbet svarer til $\frac{1}{3}$ af de dyrtidsportioner der udløstes 1. april 1973, 1. oktober 1973 og 1. april 1974. Størrelsen fremgår af oversigt 5.

Nettoopsparing

Opsparingen ÷ kildeskat = nettoopsparing opsamles og bindes indtil 1. juli 1980, hvor beløbet frigives med tilskrevne renter.

Forrentning

5% p.a. – tilskrevne renter er fritaget for indkomstskat.

Stedtil. Område	Skalatrin 26 Årlig/månedlig	Skalatrin 27 Årlig/månedlig
VI	1.432,56/119,38	2.891,79/240,98
V	1.473,20/122,77	2.975,61/247,97
IV	1.513,84/126,16	3.061,97/255,17
III	1.558,29/129,86	3.121,86/260,16
II	1.604,01/133,67	3.121,86/260,16
I	1.648,46/137,38	3.121,86/260,16
0	1.692,91/141,08	3.121,86/260,16

Lønforliget

Den 13.4.1973 blev der indgået en aftale for 2 år. Virkningerne af aftalen pr. 1.4.1974 fremgår af oversigterne.

De lønmæssige ændringer i den resterende aftaleperiode er følgende:

1.4.1974:

Grundsatsen forhøjes fra 25.350 kr. til 25.700 kr. Det almindelige pensionsgivende tillæg forhøjes fra 1800 kr. til 2.760 kr.

rioden 2.760 kr. årlig og derefter 1.840 kr. årlig.

Til pensionslignende understøt-

»Tvungen opsparing«

Skalatrin	»Tvungen opsparing«	
	Årlig	Månedlig
26	*)	*)
27	**)	**)
28	3.207,72	267,31
29	3.295,92	274,66
30	3.386,52	282,21
31	3.479,70	289,98
32	3.575,40	297,95
33	3.673,68	306,14
34	3.774,72	314,56
35	3.878,52	323,21
36	3.985,20	332,10
37	4.094,76	341,23
38	4.207,38	350,62
39	4.323,06	360,26
40	4.441,98	370,17
41	4.564,14	380,35
42	4.689,66	390,81
43	4.818,60	401,55
44	4.951,14	412,60
45	5.087,28	423,94
46	5.227,20	435,60
47	5.371,62	449,89
48	5.566,58	472,22
49	6.460,62	538,39
50	7.255,20	604,60
51	8.238,03	686,50
52	9.079,14	756,60
53	10.230,87	852,57

Det midlertidige tillæg til generelle og specielle tillæg forhøjes fra 65% til 67%.

1.10.1974:

Grundsatsen forhøjes fra 25.700 kr. til 26.100 kr. Det almindelige pensionsgivende tillæg forhøjes fra 2.760 kr. til 3.720 kr.

Det midlertidige tillæg til generelle og specielle tillæg forhøjes fra 67% til 70%.

Dyrtidstillæg:

I oversigten indgår ikke eventuel forhøjelse af dyrtidstillæg pr. 1.10.1974.

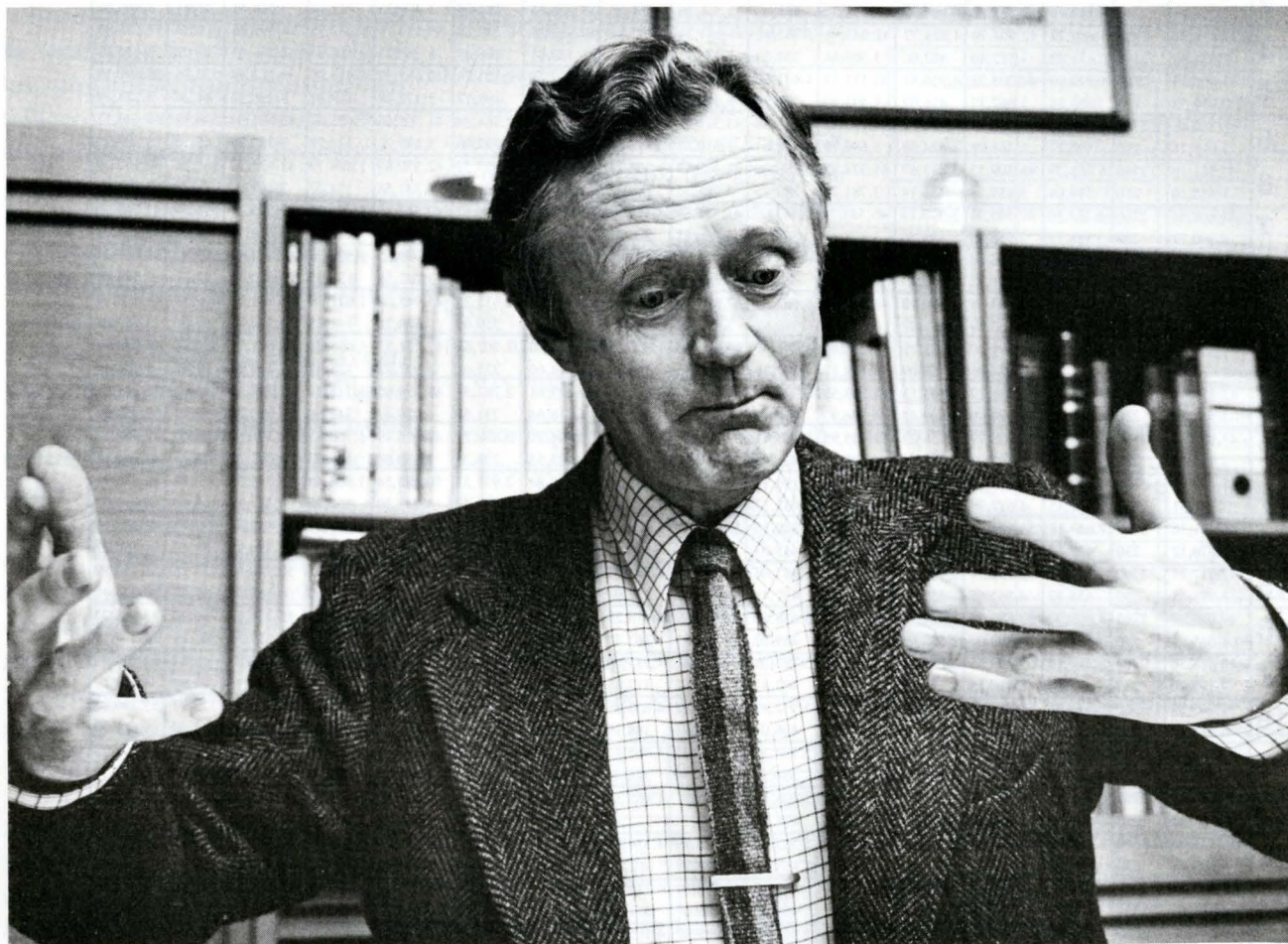
telser ydes der et tillæg, der udgør $\frac{2}{3}$ af tillægget til den tilsvarende pension.

Skalatrin 1-39: Løn 1. april 1974 (incl. dyrtidstillæg 27%)

Skala- trin	Grund- sats	A. P. till.	VI		V		IV		III		II		I		0	
			Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt	Sted- tillæg m. v.	lalt
1	32.639,00	2760	5.386,07	40.785,07	4.569,46	39.968,46	3.754,12	39.153,12	2.937,51	38.336,51	2.122,17	37.521,17	1.305,56	36.704,56	490,22	35.889,22
	2.719,92	230	448,84	3.398,76	380,79	3.330,71	312,84	3.262,76	244,79	3.194,71	176,85	3.126,77	108,80	3.058,72	40,85	2.990,77
2	33.536,89	2760	5.533,39	41.830,28	4.695,19	40.992,08	3.856,99	40.153,88	3.018,79	39.315,68	2.179,32	38.476,21	1.341,12	37.638,01	502,92	36.799,81
	2.794,75	230	461,11	3.485,86	391,26	3.416,01	321,41	3.346,16	251,56	3.276,31	181,61	3.206,36	111,76	3.136,51	41,91	3.066,66
3	34.458,91	2760	5.685,79	42.904,70	4.824,73	42.043,64	3.962,40	41.181,31	3.101,34	40.320,25	2.240,28	39.459,19	1.377,95	38.596,86	516,89	37.735,80
	2.871,58	230	473,82	3.575,40	402,06	3.503,64	330,20	3.431,78	258,45	3.360,03	186,69	3.288,27	114,83	3.216,41	43,07	3.144,65
4	35.406,33	2760	5.842,00	44.008,33	4.956,81	43.123,14	4.071,62	42.237,95	3.186,43	41.352,76	2.301,24	40.467,57	1.416,05	39.582,38	530,86	38.697,19
	2.950,53	230	486,84	3.667,37	413,07	3.593,60	339,30	3.519,83	265,54	3.446,07	191,77	3.372,30	118,01	3.298,54	44,24	3.224,77
5	36.380,42	2760	6.003,29	45.143,71	5.092,70	44.233,12	4.183,38	43.323,80	3.274,06	42.414,48	2.364,74	41.505,16	1.455,42	40.595,84	546,10	39.686,52
	3.031,71	230	500,27	3.761,98	424,39	3.686,10	348,61	3.610,32	272,83	3.534,54	197,06	3.458,77	121,28	3.382,99	45,50	3.307,21
6	37.381,18	2760	6.168,39	46.309,57	5.233,67	45.374,85	4.298,95	44.440,13	3.364,23	43.505,41	2.429,51	42.570,69	1.494,79	41.635,97	561,34	40.702,52
	3.115,10	230	514,04	3.859,14	436,14	3.781,24	358,25	3.703,35	280,36	3.625,46	202,46	3.547,56	124,57	3.469,67	46,78	3.391,88
7	38.408,61	2760	6.337,30	47.505,91	5.377,18	46.545,79	4.417,06	45.585,67	3.456,94	44.625,55	2.496,82	43.665,43	1.536,70	42.705,31	576,58	41.745,19
	3.200,72	230	528,11	3.958,83	448,10	3.878,82	368,09	3.798,81	288,08	3.718,80	208,07	3.638,79	128,06	3.558,78	48,05	3.478,77
8	39.465,25	2760	6.511,29	48.736,54	5.525,77	47.751,02	4.538,98	46.764,23	3.552,19	45.777,44	2.565,40	44.790,65	1.578,61	43.803,86	591,82	42.817,07
	3.188,78	230	542,60	4.061,38	460,48	3.979,26	378,24	3.897,02	296,01	3.814,79	213,78	3.732,56	131,55	3.650,33	49,31	3.568,09
9	40.549,83	2760	6.690,36	50.000,19	5.676,90	48.986,73	4.663,44	47.973,27	3.649,98	46.959,81	2.635,25	45.945,08	1.621,79	44.931,62	608,33	43.918,16
	3.379,16	230	557,53	4.166,69	473,07	4.082,23	388,62	3.997,78	304,16	3.913,32	219,60	3.828,76	135,15	3.744,31	50,69	3.659,85
10	41.664,89	2760	6.874,51	51.299,40	5.833,11	50.258,00	4.791,71	49.216,60	3.750,31	48.175,20	2.707,64	47.132,53	1.666,24	46.091,13	624,84	45.049,73
	3.472,08	230	572,87	4.274,95	486,09	4.188,17	399,31	4.101,39	312,52	4.014,60	225,64	3.927,72	138,85	3.840,93	52,07	3.754,15
11	42.810,43	2760	7.063,74	52.634,17	5.993,13	51.563,56	4.923,79	50.494,22	3.853,18	49.423,61	2.782,57	48.353,00	1.711,96	47.282,39	642,62	46.213,05
	3.567,54	230	588,65	4.386,19	499,43	4.296,97	410,32	4.207,86	321,10	4.118,64	231,88	4.029,42	142,66	3.940,20	53,55	3.851,09
12	43.987,72	2760	7.258,05	54.005,77	6.158,23	52.905,95	5.058,41	51.806,13	3.958,59	50.706,31	2.858,77	49.606,49	1.758,95	48.506,87	660,40	47.408,12
	3.665,65	230	604,84	4.500,49	513,18	4.408,83	421,53	4.317,18	329,88	4.225,53	238,23	4.133,88	146,58	4.042,23	55,03	3.950,68
13	45.198,03	2760	7.457,44	55.415,47	6.327,14	54.285,17	5.198,11	53.156,14	4.067,81	52.025,84	2.937,51	50.895,54	1.808,48	49.766,51	678,18	48.636,21
	3.766,51	230	621,45	4.617,96	527,26	4.523,77	433,17	4.429,68	338,98	4.335,49	244,79	4.241,30	150,70	4.147,21	56,51	4.053,02
14	46.441,36	2760	7.663,18	56.864,54	6.502,40	55.703,76	5.340,35	54.541,71	4.179,57	53.380,93	3.018,79	52.220,15	1.858,01	51.059,37	697,23	49.898,59
	3.870,12	230	638,60	4.738,72	541,86	4.641,98	445,03	4.545,15	348,30	4.448,42	251,56	4.351,68	154,83	4.254,95	58,10	4.158,22
15	47.717,71	2760	7.874,00	58.351,71	6.680,20	57.157,91	5.487,67	55.965,38	4.295,14	54.772,85	3.101,34	53.579,05	1.908,81	52.386,52	716,28	51.193,99
	3.966,48	230	656,17	4.862,65	556,68	4.763,16	457,31	4.663,79	357,93	4.564,41	258,45	4.464,93	159,07	4.365,55	59,69	4.266,17
16	49.030,89	2760	8.089,90	59.880,79	6.864,35	58.655,24	5.638,80	57.429,69	4.413,25	56.204,14	3.186,43	54.977,32	1.960,88	53.751,77	735,33	52.526,22
	4.085,91	230	674,16	4.990,07	572,03	4.887,94	469,90	4.785,81	367,77	4.683,68	265,54	4.581,45	163,41	4.479,32	61,28	4.377,19
17	50.378,36	2760	8.312,15	61.450,51	7.053,58	60.191,94	5.793,74	58.932,10	4.533,90	57.672,26	3.274,06	56.412,42	2.015,49	55.153,85	755,65	53.894,01
	4.198,20	230	692,68	5.120,88	587,80	5.016,00	482,81	4.911,01	377,83	4.806,03	272,84	4.701,04	167,96	4.596,16	62,97	4.491,17
18	51.763,93	2760	8.540,75	63.064,68	7.246,62	61.770,55	5.952,49	60.476,42	4.658,36	59.182,29	3.364,23	57.888,16	2.070,10	56.594,03	775,97	55.299,90
	4.313,67	230	711,72	5.255,39	603,88	5.147,55	496,04	5.039,71	388,19	4.931,86	280,35	4.824,02	172,50	4.716,17	64,66	4.608,33
19	53.187,60	2760	8.776,92	64.324,52	7.405,65	63.053,25	6.134,38	61.781,98	4.865,65	60.513,25	3.458,19	59.245,79	2.129,46	57.977,06	790,73	56.708,33
	4.432,30	230	698,08	5.360,38	592,14	5.254,44	486,20	5.148,50	380,48	5.042,78	274,85	4.937,15	169,13	4.831,43	63,40	4.725,70
20	54.650,64	2760	8.978,85	65.608,49	7.591,98	64.362,62	6.306,11	63.116,75	4.965,32	61.875,96	3.553,23	60.635,17	2.183,74	59.394,38	804,95	58.153,59
	4.554,22	230	683,16	5.467,38	579,34	5.363,56	475,51	5.259,73	372,11	5.156,33	268,72	5.052,94	165,32	4.949,54	61,92	4.846,14
21	56.153,05	2760	9.202,27	66.915,32	7.783,07	65.696,12	6.505,14	64.478,19	5.134,83	63.267,88	3.744,52	62.057,57	2.283,21	60.847,26	823,90	59.636,95
	4.679,43	230	666,85	5.576,28	565,25	5.474,68	463,76	5.373,19	362,90	5.272,33	262,04	5.171,47	161,18	5.070,61	60,32	4.969,75
22	57.697,37	2760	9.438,91	68.246,28	7.983,60	67.057,56	6.705,47	65.868,84	5.345,43	64.692,82	3.938,16	63.515,53	2.388,87	62.338,24	843,58	61.160,95
	4.808,12	230	649,07	5.687,19	550,01	5.588,13	450,95	5.489,07	352,95	5.391,07	254,85	5.292,97	156,74	5.194,86	58,63	5.096,75
23	59.283,60	2760	9.689,04	69.602,64	8.188,27	68.445,67	6.913,23	67.289,97	5.534,91	66.149,51	4.105,91	64.949,18	2.494,18	63.755,05	863,99	62.725,59
	4.940,30	230	629,92	5.800,22	533,51	5.703,81	437,20	5.607,50	342,16	5.512,46	247,02	5.417,32	151,88	5.322,18	56,84	5.227,14
24	60.914,28	2760	9.914,12	70.984,40	8.388,71	69.862,99	7.108,25	68.742,85	5.734,94	67.639,22	4.282,58	66.536,86	2.594,22	65.434,50	883,66	63.732,14
	5.076,19	230	609,18	5.915,37	515,73	5.821,92	422,39	5.728,58	330,42	5.636,61	238,55	5.544,74	146,69	5.452,88	54,83	5.361,02
25	62.589,41	2760	10.148,88	72.390,29	8.598,84	71.308,25	7.308,25	70.224,94	5.934,98	69.164,49	4.382,58	68.062,77	2.694,22	66.962,77	903,74	64.836,74
	5.215,79	230	586,74	6.032,53	496,57	5.942,36	406,29	5.852,08	317,92	5.763,71	229,45	5.675,24	141,07	5.586,86	52,70	5.498,49
26	64.310,26	2760	10.388,59	73.822,85	8.808,11	72.781,45	7.518,52	71.738,78	6.132,52	70.722,78	4.482,52	69.706,78	2.794,22	67.962,78	923,74	65.936,78
	5.359,19	230	562,72	6.151,91	475,94	6.065,13	389,05	5.978,24	304,38	5.893,57	219,71	5.808,90	135,05	5.724,24	50,38	5.639,57
27	66.079,37	2760	10.628,11	75.282,08	9.018,44	74.283,86	7.728,54	73.286,91	6.342,53	72.317,90	4.582,53	71.350,16	2.894,22	70.382,42	943,74	67.082,42
	5.506,62	230	536,89	6.273,51	453,71	6.190,33	370,63	6.107,25	289,88	6.026,50	209,23	5.945,85	128,59	5.865,21	47,94	5.784,56
28	67.896,74	2760	10.861,24	76.767,98	9.228,01	75.816,75	7.938,05	74.866,79	6.552,53	73.949,85	4.682,53	72.977,32	2.994,22	71.977,32	963,74	68.232,42
	5.658,07	230	509,27	6.397,34	430,00	6.318,07	350,83	6.238,90	274,42	6.162,49	198,01	6.086,08	121,60	6.009,67	45,29	5.933,36
29	69.763,64	2760	11.096,64	78.279,28	9.438,05	77.378,85	8.148,05	76.479,69	6.757,53	75.617,36	4.782,					

Aktuelle boligproblemer

En samtale med den administrerende direktør i Københavns almennyttige boligselskab, Niels Salicath

I debatten om den kommunale boligpolitiske løsning spiller det en afgørende rolle, hvorledes det almennyttige byggeri vil blive stillet fremover. En af de centrale skikkelser indenfor dette område er direktør Niels Salicath, K.A.B. – Vi indleder samtalen med at spørge Salicath:

Hvad står almennyttigt byggeri for?

Når vi for nogle år siden skiftede fra betegnelsen socialt til almennyttigt byggeri var det en konsekvens af en udvikling som jo har gået gennem mange år. Der ligger den tanke bag ved almennyttigt byggeri, at det er et byggeri uden fortjenesteformål – et byggeri, der alene arbejder i samfundets tjeneste. Et

byggeri – i virkeligheden beregnet for hele befolkningen.

Hetz mod almennyttigt byggeri

Almennyttigt byggeri er bestandig ude for kritik, især i adskillige borgerlige blade?

Hele den sensationskampagne, der blev kørt for et par år siden med eksempler, der prøvede at vise at man byggede så og så dyrt og så og så dårligt, lever stadig. Boligministeriet har i en betænkning om disse ting udtrykkelig slået fast, at det almennyttige byggeris priser ikke er dyrere end andres. Det er helt givet, at der er intet som helst hold i denne mistæneliggørelse af det almennyttige byggeri. Alligevel fortsætter mistæneliggørelsen. Det er

en politisk manøvre, der lå og stadig ligger bag. Man vil forsøge at »køre« et eller andet; og det man så kører, det er – (i en periode, hvor hele boligpolitikken er i støbeskeen) – at prøve på at ændre på magtfaktorerne, få svækket den almennyttige sektor, som en konkurrent, der kan true andre former for byggeri. Det er selvfølgelig det, der er spillet.

Det private byggeri siger stadig: Giv os de samme fordele som det almennyttige byggeri, så skal vi nok vise, at vi kan bygge billigere!

Det lyder godt! Man siger, at man godt vil lade det almennyttige byggeri bruge sine udmærkede organisationer, men på lige vilkår. Der er her tale om enten uvidenhed eller

kynisme, når man nævner dette. Man må jo være klar over, at der gælder en række helt andre vilkår for det almennyttige byggeri. Jeg har tit brugt dette eksempel: Hvis man til en købmand sagde: Nu åbner De en forretning her; men De må ikke tjene på den forretning, og De skal tage alle tabene, hvis det går dårligt. Hvis De samler penge op, skal De aflevere dem. De må ikke selv beholde dem i Deres egen forretning. Hvis De har en filial, der går godt, må De ikke trække pengene herover. De må ikke selv bestemme, hvem De evt. vil sælge til; De må ikke selv bestemme, hvilken vare, De vil sælge. De skal rundt til en række myndigheder for at orientere Dem, før De må få lov at sælge. Men De skal konkurrere med købmanden længere nede i gaden, som slet ikke har disse ugunstige vilkår. *Det er billedet!* Enten er man almennyttig, og så bygger man i samfundets interesse; man har en række bånd og forpligtelser og begrænsninger, som gør, at man er eksponent for samfundets forestillinger og ideer. Man er begrænset i sin handlefrihed i sine økonomiske transaktioner. – Man kan ikke både være forretningsmæssig og arbejde ikke-forretningsmæssigt.

Det kan ikke være rimeligt at give det private byggeri samme begunstigelser uden de forpligtelser, der følger med?

Nej; for det er klart, at det private byggeri meget gerne vil have de samme privilegier og så iøvrigt have lov til at stikke pengene i lommen, så snart det går godt. – Men der ligger ikke i det, jeg har sagt, noget som helst om, at man ikke i den almennyttige sektor skal være effektiv og omkostningsbe-

vidst, og altså i den forstand være forretningsmæssig.

Inflationen truer

Hvor ser De det almennyttige byggeris særlige vanskeligheder i øjeblikket?

Den største vanskelighed hænger vel sammen med, at den inflation, der hærger samfundet, gør, at man efterhånden er ved at blive kvalt. Der er stigende byggepriser og stigende rente. Det er ganske vist meget godt, at man har en rentesikring. Men man må være klar over, at også for det almennyttige byggeri trækker grundene renter; og bygge-lån skal have rente; og håndværkerne indregner rente! Så selv om man har rentesikring, kommer den høje rente på mange fronter ind i byggeprisen. Og endelig skal vi jo – en dag ende i (når rentesikringen aftrappes), en rente, der i dag er på 14–15%. Og det vil sige, at vi er kommet i en situation, hvor vi må sige, at selv med en rentesikring som hidtil på 6% – så når vi på grund af inflationen op på huslejer så høje, at man simpelthen ikke kan bygge mere.

Hvorledes bør der gribes ind?

Der må ske en tilpasning i forhold til inflationen – en yderligere lempelse i forhold til den meget høje rente. Ellers kan der ikke bygges mere!

Hvordan skal dette klares rent praktisk og konkret?

Det må man finde ud af. Man har diskuteret vidt og bredt. F.eks. om man vil gå ind i indeksslån. Men vi har udtrykt store betænkeligheder ved en indeksordning, fordi den betyder, at huslejen skal stige løbende gennem årene. Jeg mener, at det kan være rigtigt, at en husleje i et vist omfang må justeres i overens-

stemmelse med udviklingen. Men denne tilpasning må hele tiden være styret af en boligpolitik, der siger: Hvad er det fornuftigt, at lejen bliver, når man tager hensyn til alle faktorer: Udgiftsstigninger, hvor meget folk i øvrigt må have til rådighed, samspil med boligsikring m.v. Det kan ikke nytte, at man bare lader det hele stryge op.

Boligministeren har peget på, at hvis ens indtægt svigter, og man så er bundet til en meget accelererende husleje – så kan der komme noget, man ikke kan styre. Ministeren er betænkelig.

Indeksslån er næppe vejen?

Jeg mener, at de er så automatisk kørte, at de kan tage magten fra os. Det må være en politisk styret udvikling – denne regulering opad.

Rentesikring

Hvorledes bør rentesikringspolitikken udformes fremover?

Det står fast efter den udvikling, der har været i priser og renter i den senere tid, at man ikke kan bygge boliger, som den almindelige befolkning kan betale, selv med en rentesikring på 6%, som vi nu har. Det viser sig nødvendigt, at man må ned på en endnu lavere rente. I S- og SF-forliget og nu i S-R-aftalen har man været inde på en rente på 4%. Og det er simpelthen umuligt at klare en husleje med en højere rente.

I øvrigt er det jo også den lejeværdi, man opererer med i parcelhuse (som den rente en parcelhusejer skal betale, inden han får tilskud gennem fradrag i renter og fradrag i skatter osv.). Dette niveau må sikres som en nødvendig begyndelsesleje. Så kan man anerkende, at der kan ske en regulering af udgangshuslejen i et vist forhold til prisudviklingen; men ikke som i indeks-

ordningen, der betyder en fuldstændig automatisk opregulering i takt med pristal. Det må vi være meget betænkelige ved.

Boligsikringsordningen står foran en nyordning?

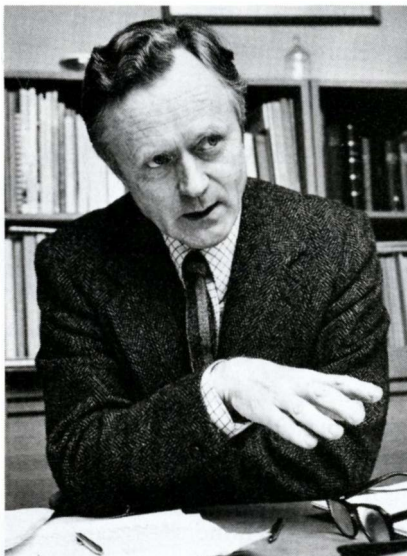
Der er jo én ting – (som det forslag, som den tidligere regering fremsatte, havde med), og det er nødvendigheden af en pristalsregulering af boligsikringen. Det er et absolut fundamentalt krav, at en boligsikring må reguleres i takt med prisudviklingen; får man en løn, der stiger *alene* i kraft af dyrtidsreguleringen, betyder det, at man mister sin boligsikring. Men er jo ikke en øre rigere, fordi man får et dyrtidstillæg, der skal godtgøre en nogle prisudviklinger. – Man må altså regulere satserne!

Og endvidere: Hvis man kommer ind på en øget husleje i den *ældre* boligmasse, må man tænke på de mennesker, der sidder småt i det dér, og som får svært ved at klare en stigende husleje (dem, som hidtil har klaret sig uden hjælp, fordi de kom ind i en ældre billig bolig). Hvis de nu kommer ud for øget husleje, må også boligsikringen kunne opfangе nogle af disse sociale tilfælde.

Lejeværdi

Hvordan ser De på problematikken omkring lejeværdien i parcelhuse?

Jeg ser sådan på det, at når vi taler om parcelhuse, så må udgangspunktet være det ofte gentagne krav om *ligestilling*. Det kan ikke være sådan, at den mand, der vælger at bo i parcelhus skal være bedre stillet, fordi han vælger at flytte ind i et parcelhus. Jeg har al mulig sympati for parcelhuse; men det kan ikke være sådan, at man samfundsøkonomisk skal præmiere en mand, fordi han vælger en løs-

ning, som dog må erkendes samfundsøkonomisk at være dyrere (fordi et parcelhus beslaglægger et større grundareal, og det vil normalt også være et større hus). Uden at vi på nogen måde vil genere parcelhusejerne, kan det ikke være meningen, at man ligefrem skal prisbelønne folk for en samfundsøkonomisk dyrere løsning. Altså er det helt nødvendigt, at man opnår en rimelig ligestilling. Det må være udgangspunktet.

Kan det præciseres nærmere?

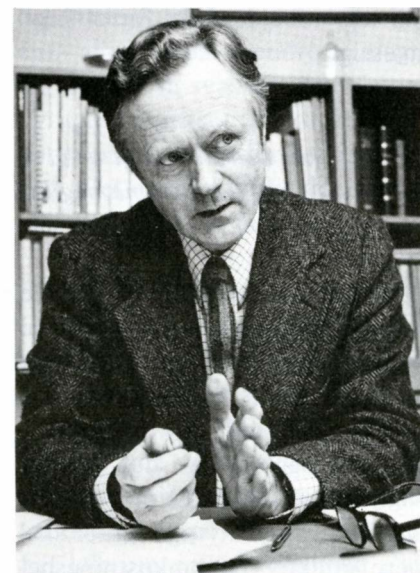
Hvis man tænker sig en lejeværdi på 4% af den seneste vurdering af et parcelhus, vil det jo være parallelt til, at man skal betale 4% i rente i en rentesikringsordning. Derefter siger man så: For det, der ligger derover bliver der tale om en kompensation: 1) Dem, der opnår rentesikring, får en foreløbig fritagelse for den rente, der ligger over de 4%; 2) parcelhusejerne får for den del, der ligger over 4% af lejeværdien, fradrag for skatter, renter og vedli-

geholdelse. Derudover får parcelhusejerne en inflationssikring. Derfor mener jeg, at en rentesikring på 4%, og en lejeværdi på 4% af sidste vurdering stort set vil give noget nær det samme.

Kvoten er for lille

Hvordan ser De på kvotestørrelsen fremover i Det almennyttige byggeri? S-R-skitsen regner med 8000?

Jeg mener, at det kun bør ses som en midlertidig ting, når S-R-skitsen taler om 8000 lejligheder. Det skal ses på baggrund af de nuværende økonomiske vanskeligheder. Det kan ikke i det lange løb være rigtigt at holde det almennyttige byggeri nede på det niveau. Man kan diskutere, hvor meget *samlet* byggeri, vi skal have her i landet. Man har i PP2 planen diskuteret, om vi skal bygge 50.000 eller 45.000 boliger;

men for den andel, der skal være almennyttigt, er der betydeligt større behov end de omhandlede 8000. For det første: Hvis vi skal imødekomme de behov, som saneringen fremkalder, og for det andet: hvis vi i det hele taget skal imødekomme behovet for de grupper af befolkningen, der er dårligst stillede, og for det tredje: hvis vi også skal have en rimelig boligmæssig blanding af de forskellige befolkningsgrupper, så er der behov for et langt større almennyttigt byggeri!

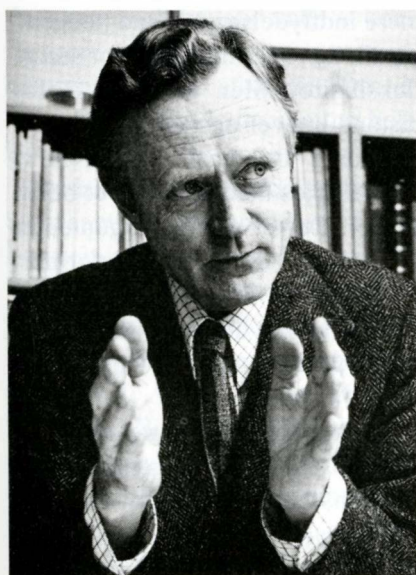
De 13.000, som vi har haft hidtil, var i sig selv en tradition, der var slæbt med i nogle år; men der var jo oprindelig talt om, at man ville op på 18.000. Jeg mener rent principielt, at hvis folk ikke vil eje deres egen bolig, så er det naturligt, at det er det almennyttige, der har boligerne. Og jeg mener, at skal der være en forsvarlig forsyning af bo-

liger for store dele af befolkningen, og skal vi have en rimelig blanding af befolkningen, så skal vi have betydelig større kvote for det almennyttige byggeri.

Almennyttigt byggeri går ind for både lav og høj bebyggelse?

Det er helt givet. Og vi går i stadig højere grad ind for det lave byggeri, det tætte lave, hvor man forsøger at forsyne dette byggeri med de samme goder, som etagebyggeriet har i retning af flere fælles- og serviceanlæg. Med denne modifikation er vi meget interesseret i at gå ind i det lave byggeri og gøre det i stadig stigende grad; og jeg tror, at vi kan se en udvikling i møde, hvor i hvert fald halvdelen eller mere af det almennyttige byggeri bliver lavt. Men omvendt må vi sige, at der er stadig folk, der har behov for etageboliger; den form passer dem. Vi skal ikke ensidigt hoppe over i den ene eller anden grøft.

Hvordan ser det ud med udlejningsvanskelighederne?

Vi har jo denne midlertidige driftsstøtte, som løber i øjeblikket, men som om få måneder holder op. Det er bydende nødvendigt at have disse støtteordninger, så vi kan forlænge støtten i disse vanskelige år. Det er jo kun byggeri frem til 1971, der får del i disse særlige driftslån til nedsættelse af den dyreste del af huslejen. Det er nødvendigt, at også byggeriet efter 1971 kan få sådan driftsstøtte, så man kan klare disse vanskelige overgangsår.

Nu står vi over for de store forhandlinger om boligpolitikken i folketinget. Har De en kommentar hertil?

Det er svært at give en samlet vurdering, når der næsten hver dag kommer oplæg frem. Men jeg må sige, at der i S-SF-forliget var en række punkter med positive ting og rimelige hensyn til forskellige sider. Så vidt jeg kan se, er der også i S-R-skitsen ting, som giver nogle muligheder for en rimelig afbalancering.

Hvis ingen løsning er mulig, kan man så lade det gamle forlig løbe videre?

Man kan naturligvis gøre det, at man kan lade forliget køre videre. Men der er altså sket det, at det med en rentesikring på 6% har vist sig (med de seneste udviklinger i priser og renter) umuligt at bygge til en husleje, som folk kan betale. Så hvis man bliver stående ved forliget af 1966, og ikke foretager sig mere, så vil hele det almennyttige byggeri, altså byggeri for folk med jævne indkomster, gå i stå! Det må man gøre sig klart fra politikernes side. Man slår simpelthen hele det almennyttige byggeri ihjel, hvis man bare kører videre.

Behovet for u-landshjælp er stort – også i oliekrisetider

12

Journalist i DANIDA, Anne Mette Skipper, gennemgår hovedtrækkene i dansk bistandspolitik overfor u-landene. Anledningen er de »spareideer«, der også har angrebet u-landshjælpen i de seneste måneder. – Vi har dog noget at tære på herhjemme – også under en krisituation, men det har u-landene ikke, skriver hun.

Da oliekrisen var på sit højeste, måtte Danmark skrue ned for blusset i vinterkulden. Det var ikke særligt populært, og så meldte sig sparetankerne: Hvorfor ikke skære ned på u-landshjælpen, vi ser jo alligevel aldrig, hvad vi får for de penge? Men det blev heldigvis kun ved tanken.

Oliekrisen betyder ligesom i alle andre krisetider, at det er de fattigste, der bliver ramt hårdest og først.

Nok kan krisen give os problemer herhjemme, men vi har jo ligesom lidt at tære på, selv om den økonomiske fremgang ikke skulle fortsætte i samme tempo som hidtil, og vi måtte affinde os med sparetider.

Anderledes stiller det sig for de omkring 100 u-lande med tilsammen to trediedele af verdens befolkning. Her lever det store flertal i forvejen på eksistensminimum, og der er ikke meget at spare af.

Let byrde

Hertil kommer, at den danske u-landshjælp ikke er særlig tungtvejende på det store statsbudget. Mens for eksempel socialministeriet tegner sig for omkring en trediedel af de samlede statsudgifter, går kun halvdelen procent til u-landsbistand.

U-landshjælpen har et omfang, der svarer til at man gav hver dansker halvdelen cigaret om dagen.

Vi har efterhånden lært solidaritet i den hjemlige socialdebat, også i dårlige tider, og nu er det, vi må vænne os til at tænke på internationalt plan.

U-landsbistand er ikke noget isoleret. Det er en del af Danmarks udenrigspolitik, og det er en meget væsentlig del, som administreres af DANIDA, den største afdeling under udenrigsministeriet. Det hedder om formålet med den danske u-landshjælp, at vi i samarbejde med de pågældende landes regeringer og myndigheder skal bestræbe os på at skabe økonomisk vækst, som kan føre til bedre sociale forhold og til politisk uafhængighed.

Langt igen

Den danske bistand er steget fra en beskeden begyndelse på 47 mill. kroner for 11 år siden til omkring 900 mill. kroner i 1973. Ifølge FNs målsætning burde alle rige lande stræbe efter at yde, hvad der svarer til 1 procent af den nationale indkomst. Vi er endnu langt fra dette mål, for u-landsbestanden svarer kun til 0,52 procent af bruttonationalindkomsten, og det er usikkert, hvordan situationen vil være til næste år. Foreløbig ved vi, at den forøgelse af u-landshjælpen, der var planlagt, ikke sker. Det er vanskeligt at sige, hvilke områder inden for u-landsbistanden, der vil blive ramt ved eventuelle nedskæringer.

I samarbejdet mellem Danmark og u-landene taler man om statslig bistand og private overførsler.

Forretning?

De private overførsler sker når f.eks. firmaer som ØK og Mærsk investerer i u-lande, eller der ydes

støtte gennem Industrialiseringsfonden til danske firmaer, der vil starte virksomheder i u-lande. Industrialiseringsfonden er en selv-ejende institution, som skal støtte danske investeringer i udviklingslandene.

Investeringer foretages ofte, men ikke altid med de pågældende landes regeringer. Man kan sige, at der ikke er tale om egentlig bistand, men forretning. Det samme gælder, når rige lande køber verdensbankobligationer, som gør det muligt for u-lande at få lån i Verdensbanken. Men det er i sidste ende også en fordel for u-landene.

Af u-landshjælpen på ca. 900 millioner kroner, ydes halvdelen gennem FN og andre internationale organisationer. Det er beløb, der ydes til en organisation, som vi nok er medlem af, men hvor vi faktisk ikke har megen indflydelse på, hvor pengene bliver brugt.

Det har vi til gengæld med den direkte hjælp.

FN-hjælp

En god grund til at yde hjælp gennem FN er, at vi derved støtter denne organisation.

Ved den direkte hjælp har vi mere indflydelse på, hvad pengene går til, og vi har mulighed for større fleksibilitet. Men denne form for bistand kræver også større administration i Danmark, end hvis vi kunne nøjes med at betale et beløb til FN. Der er således argumenter for og imod de to bistandsformer, og resultatet af overvejelserne er blevet, at vi yder nogenlunde lige meget på den ene og den anden måde.

For danske statslån gælder, at de ydes til stater, hvor gennemsnitsindkomsten pr. indbygger er under 300 dollars om året. Lånene løber over 25 år og er rentefri. I særlige

tilfælde kan der ydes danske statslån, som løber over 35 år med 10 års afdragsfrihed.

Bundne lån

Statslånene er bundne. Det vil sige, pengene skal bruges til indkøb af kapitaludstyr her i landet. I den forbindelse kan der naturligvis være brug for fagfolk til at løse bestemte opgaver i forbindelse med køb af udstyr, og det kan også betales gennem lånet. Endelig kan en del af pengene afsættes til lokale omkostninger, for eksempel til lønninger ved opførelse af en fabrik.

Kapitaludstyr indkøbt i Danmark er et vidt begreb. Det kan godt være flere flyladninger med avlsskæg. Alle kontrakter, der indgås mellem danske firmaer og regeringer i u-lande, som har fået statslån, skal godkendes af DANIDA. Landene må selv om, hvad de vil købe. DANIDA godkender kontrakterne, men blander sig ikke i indkøbene bortset fra et almindeligt krav om, at pengene bruges til udviklingsfremmende formål.

Få lande

Af praktiske grunde har vi i den danske projektbistand valgt at koncentrere os om samarbejde med en begrænset kreds af lande. Det er ikke nødvendigvis de samme hele tiden.

De lande, vi i øjeblikket arbejder mest sammen med er Indien, som vi har samarbejdet med i næsten en halv snes år, Bangladesh, hvor der i første omgang efter krigen for to år siden har været brug for humanitær bistand. I Afrika er det Kenya, Tanzania, Botswana, Malawi og til dels Zambia. Det tidligere samarbejde med Pakistan blev afbrudt af krigen i december 1971, men vil formentlig blive genoptaget.

Oliekriser virker måske ikke ind på disse menneskers opvarmningsmuligheder – men kriserne rammer landet, Bangladesh, meget hårdt.

Det gælder for den danske bistand, at der lægges megen vægt på at hjælpe i forbindelse med projekter, der har med overførsel med vinden at gøre.

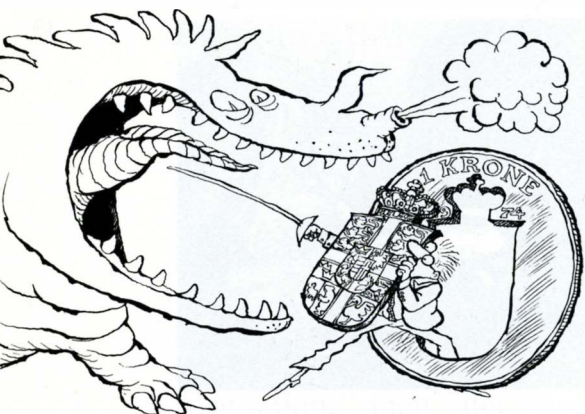
Eksempler

Blandt de omkring 100 danske projekter, der i øjeblikket er i gang forskellige steder i verden, er et seminarium i Tanzania, hvor vi har været med til at planlægge, opbygge og rådgive for den videre ledelse. Der er en håndværkerskole i Bangalore, Indien, som foruden at være uddannelsessted også er service-

station for egnens beboere. Af projekter, der er betalt af Danmark, som administreres gennem en FN-organisation, kan nævnes det mælketeknologiske institut på Cuba og et forsøgsslagteri i Columbia. Medicinsk hjælp til den indianske befolkning i Brasilien administreres gennem Røde Kors.

Der er ingen geografisk begrænsning for, hvor vi kan sende eksperter, men der lægges vægt på, at de helst skal udsendes som rådgivere, der efter et par år kan rejse hjem igen. Det gælder med udsendelse af både eksperter og frivillige som

Kampen mod pengeforringelsen

Er indeksopsparing et af svarene på inflationen? Nemmere tilværelse gennem »det pengeløse samfund«. – Stadig fornuft i at spare.

Der er ingen tvivl: En af årets mere ubehagelige slagere er den bundne opsparing. I pengeinstitutterne er man et bytte for modstridende følelser. Ingen i dette land er lykkelig for bunden opsparing. Den vil til sin tid – når høsten er i lade og skoven flammer i sin skønneste pragt – sammen med restskatten suge dybt i borgernes tegnebøger.

Alligevel: For pengeinstitutterne er der knyttet en formildende omstændighed til den nu vedtagne opsparing.

Det siger O. Ilsø Jensen, admini-

strerende direktør for Laane- og Sparekassen for Embeds- og Bestillingsmænd, noget om:

Opsparingen i pengeinstitutterne har i dag ikke den stigningstakt, som den tidligere havde.

Med den nye bundne opsparing må man skønne, at der vil ske en forøgelse af opsparingen i pengeinstitutterne.

Det er blot kedeligt, at det skal ske som bunden opsparing og ikke som opsparing ad frivillighedens vej, hvad mange nok havde foretrukket.

Toprente

Direktør Ilsø understreger, at der i hans bemærkninger ikke ligger nogen politisk stillingtagen. Sparekassen er politisk neutral.

På den anden side har der været en så kraftig bevægelighed inden for økonomien i denne vinter, at et par udtalelser fra den daglige leder af Laane- og Sparekassen er på deres plads.

Et af de mere opsigtsvækkende træk i den økonomiske udvikling på det seneste har været renteforhøjelsen. Siden december termin er diskontoen steget to gange. Ingen ved, om den har toppet endnu. Og dette i et land, der i forvejen er kendt for sin høje rente.

– Men vil den høje rente ikke animere til større opsparing?

– Det vil den gøre, svarer direktør Ilsø. På den anden side må man være opmærksom på, at inflationen tager sin del af den høje rente. Derfor ville det allerbedste være, at inflationen blev dæmpet ganske kraftigt. For en mild inflation må vi leve med. Ellers går tingene i stå. Vi er her ude for kræfter, som ikke alene rammer den danske økonomi. Den stigende rente er et internationalt fænomen. Stigningen rammer blot Danmark ekstraordinært stærkt, fordi vi i forvejen har en høj rente.

Indeksopsparing?

– Kan indeksopsparing give større lyst til at spare op trods galopperende inflation?

– Det virker umiddelbart tiltalende, at der gøres forsøg på at stimulere opsparingen gennem indeksreguleret opsparing og finansiering. Vi ved bare ikke rigtigt, hvordan denne indeksregulering virker i praksis. Jeg synes, det vil være en god ide – således som det er foreslået – at man gør et forsøg inden for et begrænset område for at se, hvordan indeksreguleringen virker. Der er nemlig adskillige ubekendte faktorer i den ligning, der skal gå op.

med projekter, at jo hurtigere u-landet selv kan overtage arbejdet, jo bedre. I øjeblikket er der omkring 350 udsendte eksperter og knap 300 frivillige.

Færre frivillige

De u-landsfrivillige er en slags junioreksperter, som går for en ensartet løn omkring 1000 kroner om måneden plus fri rejse. De binder sig for 2 år ad gangen. Udsendelsen af frivillige administreres gennem Mellempfolkeligt Samvirke,

en privat organisation, der betales over DANIDAS budget. Det har i de sidste år været svært at få tilstrækkelig mange kvalificerede frivillige, og man har valgt at udsende færre mennesker fremfor at slække på kravene. Der er ingen aldersmæssige begrænsninger for at blive u-landsfrivillig. De fleste har hidtil været lærere, sundhedspersonale og håndværkere med nogle års praktisk erfaring bag sig. Vi har i øjeblikket frivillige i Kenya, Tanzania, Zambia og Botswana.

Mangler viden

Det er et gennemgående træk for u-lande, at man mangler faglig viden, især folk med en mellemteknikeruddannelse. Derfor regner man med, at der fortsat vil være god brug for u-landsfrivillige med håndværkeruddannelse. Der er mulighed for at danske værnepligtige kan aftjene deres værnepligt ved at arbejde to år i et u-land.

Der stilles store krav til både eks-

Man burde nok også foretage en nøjere granskning i de erfaringer, man har gjort i Finland, hvor man efter en 15 års periode med indeksopsparring ophævede ordningen i 1968. Hvorfor ophævede man egentlig ordningen? Måske er den alligevel ikke så god, som den ved en umiddelbar betragtning kan se ud. Måske har finnerne gjort nogle uheldige erfaringer – eller lavet nogle fejl, som vi ikke behøver at gentage. Derfor bør vi nok studere det finske materiale, før vi begiver os ud i en generel indeksopsparring.

Der er store perspektiver i et opsparings-system, der afbøder den pengeforringelse, inflationen fører med sig. Imidlertid må vi først have klarlagt, om ordningen giver uhensigtsmæssige og utilsigtede bivirkninger.

Afbetaling

– Er den skrappe inflation en katastrofe for pengeinstitutterne?

Det er en meget stor ulempe både for dem, der sparer op, og for pengeinstitutterne, der forvalter denne opsparring. Nogle ønsker at erhverve forskellige større ting, og sparer op til udbetalingen. Andre ønsker ganske enkelt at have en reserve at stå imod med, – og begge grupper rammes af inflationen.

perter og frivillige, der udsendes. Måske større end nogensinde tidligere. Engang troede vi, at nu skulle vi bare rejse ud og fortælle folk i u-landene, hvordan vi gjorde herhjemme, så ville alt hurtigt blive bedre.

Man gik i lang tid ud fra, at u-landshjælp var noget, der hurtigt kunne overstås. Derefter talte man om udviklingsårtier – vi er nu i det andet – og det synes i dag at være et spørgsmål om generationer, før

– Kan pengeinstitutterne konkurrere med afbetalingshandelen? Indhenter inflationen ikke den rentegevinst, man opnår ved at spare noget op, før man køber?

Vil man købe f.eks. farvefjernsyn eller »hårde hvidevarer«, er der her tale om forbrugsgoder, som ikke stiger i pris, tværtimod. Men tænker man på at erhverve sig hus, må jeg indrømme, at det er svært for spareren at hamle op med prisudviklingen – i hvert fald til dette øjeblik.

Iøvrigt er det jo sådan, at sparekassen også finansierer afbetalingshandler i et vist omfang. Når den nødvendige udbetaling er sparet op, kan købekontrakten belånes i sparekassen – og oftest til en betydelig lavere rente end den, man ellers kan belåne den til.

Men her løber vi ind i den øjeblikkelige kreditbegrænsning, der sætter grænser for *både*, hvad der må lånes ud til, og hvor meget sparekassen ialt må låne ud.

Det medfører, at den, der vil købe større ting, undertiden må skaffe sig pengene andre steder. Og det er steder, hvor pengene er langt dyrere end i pengeinstitutterne.

Automatisk opsparring

– Derfor er der stadig brug for at sætte penge i sparekassen, hvis

man kan regne med en mere lige fordeling af verdens goder.

Bestemmer selv

Undervejs er der sket det, at både u-landene og vi i de rige lande er blevet klogere af samarbejdet. Vi kommer ikke mere og tilbyder færdigsyede projekter indpakket i nationale flag, men er på vej hen mod en bistandsform, hvor modtagerlandet inden for en given beløbsramme helt kan bestemme, hvad

man vil spare op til et eller andet, og derudover ønsker at have den lille reserve, der gør en uafhængig, siger direktør Ilsø Jensen videre. Vi har masser af eksempler på kunder, der ønsker et fast beløb trukket i deres løn hver måned og sat ind på en opsparingskonto. De ønsker at gardere sig, og det synes jeg ud fra enhver betragtning er en fornuftig måde at disponere på.

Nu er det hele blevet nemmere, fordi der er oprettet det, der hedder Pengeinstitutternes Betalingsformidlings Center: PBC. Det er en virksomhed, som banker og sparekasser har oprettet i fællesskab.

Dens formål er at foretage fast overførsel af terminsydelser, avisregninger, afdrag, faste udbetalinger i det hele taget, fra kontohavernes konti til kreditorernes konti.

Det er det system, man med en smule overdrivelse kalder »det pengeløse samfund«. Meningen er, at det skal lette tilværelsen for folk.

Det giver også muligheder for, at man ved hjælp af PBC kan hæve et beløb på kundens konto og sætte det ind på vedkommendes opsparingskonto. Det er så at sige en automatisk opsparring. Det skal føjes til, at man ved hjælp af opsparringen har større mulighed for at opnå lån trods udlånsloft og kreditbegrænsning.

pengene skal gå til. Denne form for »programbistand« er foreløbig ved at blive udviklet i samarbejde med Kenya og Tanzania. Det er en bistandsform, som forpligter giverlandet.

Det ville jo ikke være særlig godt, om vi pludselig måtte sige stop, fordi vi skal spare på varmen. Og det uanset hvor mange skoler en afrikansk regering havde tænkt sig at bygge for de penge, vi har stillet den i udsigt.

Arbejdsmiljøgruppen af 1972

16

Arbejdsgruppen af 1972 har udsendt meddelelse om den store arbejdsmiljøundersøgelse blandt 10.000 LO-medlemmer. Man bemærker om de 2 undersøgelser, hvordan arbejdere og virksomheder oplever arbejdsmiljøet:

I december 1972 bad arbejdsmiljøgruppen socialforskningsinstituttet om at undersøge, hvordan arbejdere og virksomheder oplever arbejdsmiljøet. Undersøgelserne er nu færdige og afleveret til gruppen, som vil behandle materialet og udgive det sammen med kommentarer i en rapport, som udkommer i slutningen af maj 1974. Resultaterne vil desuden indgå i gruppens følgende rapporter, ligesom de kan vise noget om, hvor fremtidig forskning skal sættes ind. De 2 undersøgelser er typiske oversigtsundersøgelser, der kaster lys over, hvordan en lang række forhold på arbejdspladser opleves af de ansatte og virksomhederne. Undersøgelserne består af:

1. En arbejdspladsundersøgelse der hovedsagelig omfatter medlemmer tilsluttet LO. 10.000 arbejdere er blevet spurgt ved hjælp af postspørgeskemaer. Cirka 7.000 har svaret.

2. En virksomhedsundersøgelse 377 virksomheder – medlemmer af Dansk Arbejdsgiverforening – er blevet spurgt, også gennem postspørgeskemaer. 253 har svaret. Disse virksomheder har tilsammen 38.000 ansatte.

Nogle hovedresultater

Efter arbejdspladsundersøgelsen er de ansatte på den ene side tilfredse med en række forhold på arbejdspladsen; f.eks. svarer ca. $\frac{3}{4}$, at de er tilfredse med forholdet til overordnede, arbejdstempoet, forholdet til arbejdskammeraterne osv. Samtidig giver omtrent lige så mange udtryk for, at de ikke er stressede. $\frac{4}{5}$ mener, at de har et godt eller et nogenlunde godt helbred.

På den anden side oplyser de ansatte, at de i gennemsnit har næsten 5 sygdomssymptomer, at næsten $\frac{1}{5}$ har været udsat for en arbejdsulykke, at næsten $\frac{1}{5}$ bruger medicin regelmæssigt, at $\frac{1}{6}$ har været i kontakt med læge i løbet af den sidste måned, at de i gennemsnit er udsat for 3,4 gener (f.eks. støj, tunge byrder, støv og træk), at $\frac{1}{3}$ må benytte personlige beskyttelsesmidler i arbejdet, at halvdelen af dem, der arbejder på forskudt arbejdstid eller skiftehold, ikke ønsker det, og at $\frac{1}{4}$ af dem, der arbejder på akkord, ikke ønsker det.

Hvad siger arbejdsgiverne?

Resultaterne i virksomhedsundersøgelsen er på en del punkter sammenfaldende med arbejdspladsundersøgelsen – men virksomhederne mener blot ikke, at de enkelte gener i arbejdsmiljøet har nær den samme betydning, som arbejderne skønner. For eksempel føler 38% af arbejderne sig generet af støj, mens virksomhederne finder, at støjen kun generer 10% af de ansatte.

I det følgende gives der en række yderligere oplysninger fra undersøgelserne, som i øvrigt ikke er helt sammenlignelige.

1. Arbejdspladsundersøgelsen

Hvilke gener oplever de ansatte?

En fjerdedel af svarpersonerne følte sig ikke udsat for gener. 38% af svarpersonerne anfører, at de generes af støj, så de må hæve stemmen for at tale sammen. Lidt over en trediedel føler sig generet af at skulle bære eller løfte byrder og af træk. Herefter følger: støv (26%), stærke temperatursvingninger (24%) og belastninger af kroppen ved skub, stød eller træk (23%).

Alt i alt angav en trediedel, at de følte sig udsat for 4 eller flere gener i deres arbejde. I gennemsnit noteres der 3,8 gener pr. mand og 2,4 pr. kvinde, eller 3,4 for alle. Det er mindre tydeligt, om alderen spiller en rolle.

Sikkerhedsarbejdet

40% af alle, der har svaret, omgås farlige maskiner i arbejdet, mens kun halvdelen heraf har modtaget instruktion om sundhed og ulykkesfarer. Beskyttelseshandsker er påbudt eller anbefalet for 14% af svarpersonerne, høreværn, beskyttelseshjelm og beskyttelsesbriller for 12%, og beskyttelsessko nævnes af 9%. De personlige beskyttelsesmidler bruges mere almindeligt på de store virksomheder end på de små.

Lov om almindelig arbejderbeskyttelse kræver, at der på virksomheder med 10 eller flere ansatte skal vælges sikkerhedsrepræsentanter. Imidlertid mener over 50% af dem, der er på virksomheder med 10–50 ansatte, at der ikke findes nogen sikkerhedsrepræsentant på deres arbejdsplads.

Halvdelen af svarpersonerne vidste i øvrigt ikke, hvornår arbejdstilsynet sidst havde aflagt besøg.

Trivsel og stress

Trivsel er belyst ved at spørge, dels om en række forhold i arbejdet (graden af monotoni, arbejdstempo og indflydelse på tilrettelæggelsen af arbejdet), dels om forholdet til kolleger og overordnede samt mulighederne for kontakt med arbejdskammeraterne.

Stress er søgt belyst f.eks. ved at spørge om søvnbesvær, følelse af uoverkommelighed, angstanfald, nervøsitet, uligevægtighed, hovedpine og smerter i maven. Samtidig spurgte man direkte, om man følte sig stresset.

På den måde, trivslen er fastlagt i undersøgelsen, finder man, at langt de fleste synes at trives godt, ligesom den overvejende del synes fri for stress, dog må 8% siges at være alvorlig belastet. Mænd synes at trives bedre end kvinder, samtidig med at kvinder er mere stressede end mænd.

Der kan konstateres en sammenhæng mellem helbred, trivsel og stress. Et dårligt helbred følges af lav trivsel og meget stress.

Endelig har arbejdere, der lønnes efter tidsstuderede akkorder, ringere trivsel og mere stress end fastlønnede.

Helbredsforhold

Til belysning af det samlede sygdomsbillede hos de spurgte kan nævnes, at 14% af samtlige angiver enten at have vanskeligheder med helbredet eller at måtte tage hensyn hertil. 18% angiver at bruge medicin flere gange om ugen. 8% bruger smertestillende midler og 6% nervepiller flere gange om ugen.

Der kan konstateres en tæt sammenhæng mellem helbred og antallet af fysisk-kemiske gener på arbejdspladsen: jo flere gener, jo dårligere helbred.

29% af alle klager over øvre rygmuskelsmerter. 27% angiver stress. Herefter følger bl.a. lændesmerter ved løft 25% og 21% med hovedpine. Smerter i håndled, underarme og overarme angives af 19%. 12% synes at have nedsat hørelse, der gør det svært at følge en samtale. Kvinder angiver flere symptomer end mænd. Det gælder specielt de ældre.

Det er værd at bemærke, at der efter de spurgtes mening bør rettes meget stor opmærksomhed mod arbejdssituationen ved beskrivelsen af symptomer og ved forebyggelse og behandling af sygdomme.

Som eksempel herpå kan nævnes hørenedsættelse: Mænd angiver at have hørenedsættelse i dobbelt så mange tilfælde som kvinder. Ældre at have hørenedsættelse i næsten 4 gange så mange tilfælde som yngre. Disse forskelle skal dog sammenholdes med, at en trediedel af de ramte mener, at årsagen til hørenedsættelsen er at finde i arbejdet, og der er store variationer imellem de enkelte fagforbund.

Af samtlige angiver 19% at have været udsat for en arbejdsulykke. De akkordlønnede har i højere grad været udsat for arbejdsulykker end de timelønnede, som atter er mere ramte end de fastlønnede. De mennesker, som fandt arbejdstempoet alt for hurtigt, har oftere været udsat for en arbejdsulykke end andre.

2. Virksomhedsundersøgelsen

Virksomhedsledelserne nævner de mest udbredte gener i samme

rækkefølge som de ansatte, men på et lavere niveau. Efter ledelsens vurderinger udsættes f.eks. kun 10 og 7% af de ansatte for støj og byrder.

Støj gør sig navnlig gældende i nærings- og nydelsesindustrien, og i sten-, ler- og glasindustrien; byrder især i træ- og møbelindustri, papir- og grafisk industri samt i sten-, ler- og glasindustri.

Henimod halvdelen af virksomhederne har 7 eller flere gener. Det gennemsnitlige antal gener efter virksomhedernes vurdering er for alle brancher 0,8 pr. ansat mod 3,4 efter de ansattes opfattelse.

Kun 36% af virksomhederne med 10-50 ansatte har en sikkerhedsorganisation.

Beskyttelseshandsker, beskyttelsesbriller, høreværn eller filtermasker er påbudt eller anbefalet i omkring 40% af virksomhederne der er en del af virksomhederne, som trods påbud/anbefaling og udlevering overlader det til de ansatte selv at finde ud af, hvornår og hvordan beskyttelsesmidlerne skal benyttes.

I de sidste 2 år har 10% af virksomhederne ikke haft nogen form for kontakt med arbejdstilsynet. Kontakten er navnlig ringe for virksomheder med få ansatte og i byggebranchen.

Der skete efter virksomhedernes oplysning i 1972 11 arbejdsulykker pr. 100 ansatte i svarvirksomhederne med mindst 1 dags fravær. Godt halvdelen af ulykkerne medførte fravær i 1-3 dage. Ulykkesfrekvensen pr. ansat falder med stigende virksomhedsstørrelse og viser sig i øvrigt at være højest i virksomheder i byggebranchen og lavest i metalbranchen.

Rejse til Sovjet

PERSONALIA

Ansæt på prøve pr. 1/10 1973

Lkas. (7. lrm.) K. Jensen, ddt Gb

Ansæt på prøve pr. 11/2 1974

Lokomotivassistenterne (7. lrm.):

M. H. Røhl, ddt Gb

J.-A. Sørensen, ddt Gb

E. Odgaard, ddt Gb

P. A. Mortensen, ddt Gb

T. B. Rasmussen, ddt Gb

E. Christiansen, ddt Gb

K. J. A. Frederiksen, ddt Gb

H. Johansen, ddt Gb

N. J. L. Nielsen, ddt Gb

H. B. Andersen, ddt Gb

K. N. Petersen, ddt Gb

Forfremmelse til lokomotivfører (13. lrm.) pr. 1/1 1974

Lokomotivassistenterne (10. lrm.):

K. H. Kastberg, ddt Ro i ddt Ro

K. E. Jensen, ddt Hgl i ddt Hgl

Tjenestefrihed uden løn efter ansøgning fra 1/1 1974 til 31/12 1974

Lkf. (13. lrm.) P. Bak, ddt Gb

Afsked efter ansøgning pr. 31/3 1974

Lokomotivførerne (17. lrm.):

K. Henry Petersen, ddt Ar, gr. alder

K. A. Andersen, ddt Ar, gr. alder

Afsked efter ansøgning pr. 31/1 1974

Lkas. på pr. E. F. Krogh, ddt Gb

I Dansk Lokomotiv Tidende nr. 1 1974 under forfremmelse af Lkf. (1.-af.) (13. lrm.) E. J. Sørensen, ddt Hgl, til Lkf. (K) (19. lrm.) skal tjenestestedet rettelig være ddt Gb.

Dødsfald

Pens. lokomotivfører K. J. Christensen, Roskilde, er afdød ved døden den 20/2 1974.

Opmærksomhed frabedes

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

J. Olsen,

lokomotivfører, Gb.

Eventuel opmærksomhed ved mit jubilæum frabedes venligst.

H. L. Lassen,

lokomotivfører, Fredericia.

Al opmærksomhed i anledning af mit jubilæum frabedes venligst.

V. Vinther,

lokomotivfører, Korsør.

Er det virkelig muligt at bo, opholde sig og spise i et tog i flere dage, mens man lader sig transportere flere tusinde kilometer ad skinnevejen, igennem et så facinerende landskab at hvert øjeblik er en oplevelse.

Nej, det må være en drøm, men det er faktisk rigtigt, idet det »rullende jernbane-hotel« den russiske sovevogn på den transsibiriske jernbane fra Moskva til Irkutsk, er en del af den af DSB Nørre og det russiske rejsebureau Intourist arrangerede rejse til Sibirien.

Denne imponerende rejse starter med fly fra København til Moskva, hvor vi overnatter. Næste dag går vi »ombord« i sovevognen der i løbet af 3 begivenhedsrige dage vil bringe os til Novosibirsk.

Vi tilbringer 2 dage i Novosibirsk, hvorefter vi igen indtager vor plads i toget med Irkutsk som rejsemål, hvortil vi ankommer næste dag.

I de 3 dage vi har i Irkutsk er der, inkluderet i rejsens pris, arrangeret en en dags udflugt med fly til Bratsk.

Desuden arrangeres der en udflugt til verdens dybeste sø Baikalsøen. Denne fantastiske oplevelse er dog ikke inkluderet i prisen (pro persona kr. 90,-). Efter disse minderige dage vil det russiske flyselskab flyve os til-

bage til Moskva. I denne imponerende storby tilbringer vi natten, hvorefter maskinen sætter kurs mod København og de vante græsgange, garanteret med en masse dejlige minder og nye indtryk om en verdensdel helt for sig.

Drømmen om denne rejse kan gå i opfyldelse blot ved at indtegne sig hos DSB Rejsebureau Nørre, Frederiksborggade 42, 1360 København K.

Rejsens pris excl. Baikalsøen andrager pro persona danske kroner 2745,-.

I prisen er inkluderet ovennævnte program med indkvartering i dobbeltværelser uden bad, og med helpension, alle transfers samt dansk rejseleder på hele turen.

I øvrigt er DSB Nørre til disposition med alle yderligere oplysninger.

Moskva – Novosibirsk – Irkutsk – Bratsk

Afrejse lørdagene 18. maj, 1. juni, 31. aug. samt tirsdag 6. august, med hjemkomst på onsdage hhv. lørdag 12 dage senere.

Flyverejse København-Moskva, Transsibiriske jernbane m/ sovevogn Moskva-Novosibirsk-Irkutsk, Fly Irkutsk-Bratsk-Irkutsk-Moskva-København.

Prisen indbefatter: Turistklasse på fly, tog og hoteller, sovevogn med toget, fuldpension, transfers, byrundture og dansk rejseleder.

12 dage kr. 2745,-

Vassilij-Blazjenny-katedralen i Moskva.

Rejseplan:

1. dag fly København-Moskva.
- 1.-2. dag ophold i Moskva.
2. dag formiddag, afrejse med transsibiriske jernbane til Novosibirsk.
- 4.-6. dag ophold i Novosibirsk.
6. dag vidererejse med transsibiriske jernbane til Irkutsk.
- 7.-10. dag ophold i Irkutsk.
8. dag udflugt til Baikalsøen (mod ekstra betaling kr. 90,-).
9. dag udflugt med fly til Bratsk (inkl. rejsens pris).
10. dag fly Irkutsk-Moskva.
- 10.-12. dag ophold i Moskva.
12. dag fly Moskva-København.

Med denne rejse gentager vi succeen fra 1973. Oplev den særlige atmosfære at rejse med den transsibiriske jernbane de 5191 km fra Moskva til Irkutsk.

Mod ekstra betaling arrangeres den 8. dag en spændende udflugt til Baikalsøen, som er verdens dybeste sø, denne udflugt koster kr. 90,- pro persona.

Sommerrejser – 1974 – med DJT

19

DJT – Danske jernbanemænds turistorganisation tilbyder alle kolleger og pårørende spændende rejser og til rimelige priser – såvel med tog som med fly.

De nedenfor nævnte togrejser udbydes også til salg i øvrige europæiske lande, hvorfor disse rejser samtidig indbyder til større internationalt samkvem, ligesom sprogkundskaerne opfriskes ved deltagelse i disse rejser.

Internationale togrejser

Tyskland, Det romantiske Bayern	13/5–18/5
Irland, Dublin, Killarney, atlantehavskyst	14/5–20/5
Sverige, Midnatssolens land (ungdomsrejse)	8/6–16/6
Belgien, International uge i Belgien	8/6–14/6
Schweiz, Tessin og Graubünden	17/6–22/6
Sverige, Hällevik	21/6–28/6
Sverige, De nordiske hovedstæder	23/6– 2/7
Norge, Europas tag	30/6–11/7
Sverige, Stockholm–Fredensborg	6/7–13/7
Finland, Saima – den blå sø	7/7–17/7
Frankrig, International uge i Paris	10/7–16/7
Finland, Helsinki–Leningrad	22/7–30/7
Finland, De tusind søers land	5/8–11/8
Sverige, Stockholm–Åre	17/8–24/8
Luxembourg, International uge	29/8– 2/9
Schweiz, Bjerge og søer i Schweiz	2/9– 7/9
(på denne rejse deltager en medarbejder fra DJT)	
Frankrig, En uge i Bourgogne	16/9–21/9
(på denne rejse deltager muligvis en medarbejder fra DJT)	
Irland, Rundtur i Irland (vest)	17/9–23/9

Der er udarbejdet program for alle de nævnte rejser, og dette fås på forlangende.

Der er truffet aftale med RESO (Stockholm) om salg af flyrejser til alle medlemmer af DJT – det vil sige til alle danske jernbanemænd og pårørende – til yderst rimelige priser.

Der ydes på alle i RESODAN programmet 74 – af RESO arrangerede rejser – 15% rabat i de programmerede priser.

Det til enhver tid gældende ojetillæg betales dog fuldtud.

Der er tale om følgende rejser med

Østrig, Wien-uger og Østrig rundt	25/3–21/10
Italien, Sorrento, Capri	8/4–21/10
Italien, La Serra (lejligheder)	8/4–21/10
Italien, Rom	8/4–21/10
Frankrig, Paris	7/4–20/10
Frankrig, La grande Motte (lejligheder)	9/4–22/10
Malta, øen i centrum	9/4–22/10
Israel, Jerusalem, Nathanye, Tel Aviv	25/2–22/10
England, London	8/4–21/10
Jugoslavien, Ulcinj, Dubrovnik, Budva	1/4–21/10
Ungarn, Budapest-uger	25/3–21/10
Bulgarien, Slanchev Brjag	24/5–20/9

På mange af rejserne er der motionservice og børneservice.

Foren det nyttige med det behagelige og tag børnene med.

Rejserne sælges efter bestemmelserne i RESODAN programmet 74, men skal bestilles hos os for at rabatten kan opnås.

Endvidere har vi mulighed for at arrangere individuelle rejser til *Italien* (Varazze, Rimini og Sicilien), *Schweiz*, *Spanien* og *Sverige*.

Benyt din egen turistorganisation og lad det i år være en DJT-rejse.

Kontakt os og få bestillingsseddel tilsendt.

Venlig hilsen

Danske jernbanemænds turistorganisation

passagersalgskontoret

Sølvgade 40

1349 København K.

DEN FILOSOFISKE
FILLETEGNER

Kong Faisal af Saudi Arabien
har lagt ny - positiv - betydning
i den udbredte opfattelse, at
monarkiet som styreform
er "på pumperne"